

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato: 22.10.2015

Styresak: 84 / 2015

Arkivsaksnr: 2015/9823-YNBR

Møtedato: 15.12.2015

Justering av retningslinjer for omfang ved medforfatterskap i ph.d.-avhandling

Bakgrunn

UiB sitt ph.d.-program blir i dag forvaltet av fakultetene. Det samfunnsvitenskapelige fakultet har retningslinjer som er utfyllende i forhold til UiBs forskrift for ph.d.-graden. Når det gjelder omfang og medforfatterskap ved artikkelbaserte avhandlinger har fakultetet følgende retningslinjer:

En avhandling skal i tillegg til sammendraget, bestå av minst tre artikler av vanlig omfang med kandidaten som ene- eller hovedforfatter. Dersom denne forutsetningen ikke oppfylles bør antall artikler økes. Kandidaten skal være eneforfatter av sammendraget.

Det er evalueringskomiteen som i siste instans vurderer om en ph.d.-kandidat sin selvstendige innsats er tilstrekkelig og av høy nok kvalitet til at avhandlingen kan forsvares i en offentlig disputas.

Fakultetet er blitt gjort oppmerksom på at fakultetets retningslinjer ved medforfatterskap kan fremstå som uklare. Fagmiljø der det er vanlig å ha tre eller flere forfattere på en artikkel har bedt fakultetet om en avklaring av begrepet «hovedforfatter». Spørsmålet er om en «hovedforfatter» er den som har bidratt mest i en artikkel eller om man må ha bidratt med mer enn 50 %.

I lys at dette er det ønskelig at retningslinjene på feltet skal bli mer tydelige når det gjelder hvordan man skal forstå begrepet hovedforfatter. Vi foreslår at en hovedforfatter normalt sett defineres som den forfatter som har bidratt med mer enn 50 % i en artikkel. For de fleste fagmiljøene vil 50 % - normen gjelde. Med «normalt sett» betyr det at det kan gjøres unntak der kandidaten kommer fra en fagtradisjon der flerforfatterskap er vanlig. Når tre eller flere forfattere samarbeider om en artikkel vil det naturlig nok bli vanskeligere å komme over 50 % - grensen. Vi foreslår at unntaket fra normen blir eksplisitt omtalt i retningslinjene. På denne måten kan ph.d.-kandidater fra alle fakultetets fagmiljø få anledning til å bidra i artikler i tråd med fagtradisjonen.

Ettersom det kreves at en avhandling skal bestå av minst tre artikler med kandidaten som ene- eller hovedforfatter, må det kunne kreves at antall artikler økes dersom man ikke er ene- eller hovedforfatter. I setningen «Dersom denne forutsetningen ikke oppfylles bør antall artikler økes», foreslår fakultet å bytte «bør» med «skal». Avsnittet som omtaler evalueringskomiteens rolle foreslås uforandret.

Denne saken ble lagt frem for Forskerutdanningsforum 21.10.2015. Forumet var enig i definisjonen av «hovedforfatter», og at det skal kunne gjøres unntak fra «50 % -normen» basert på fagtradisjon. Fakultetets forslag til nye retningslinjer som gjelder omfang og medforfatterskap blir derfor:

En avhandling skal i tillegg til sammendraget, bestå av minst tre artikler av vanlig omfang med kandidaten som ene- eller hovedforfatter. Dersom denne forutsetningen ikke oppfylles, skal antall artikler økes. Kandidaten skal være eneforfatter av sammendraget.

Hovedforfatter defineres normalt sett som den forfatter som har bidratt med mer enn 50 % i en artikkel. Unntak fra denne normen kan gjøres, i tråd med fagtradisjonen som avhandlingen tilhører.

Det er evalueringskomiteen som i siste instans vurderer om en ph.d.-kandidat sin selvstendige innsats er tilstrekkelig og av høy nok kvalitet til at avhandlingen kan forsvares i en offentlig disputas.

Fakultetsledelsens kommentarer

Det sentrale i denne saken har vært å få en definisjon på «hovedforfatter» som fagmiljøene anerkjenner. I de fleste av våre fagmiljø er det mest vanlig at samforfatterskap begrenser seg til to forfattere. Videre har fakultetet også sett det som viktig å komme de fagmiljøene i møte der flerforfatterskap er vanlig. Fakultetet mener at begge disse behovene blir imøtekommet i forslaget til justering av retningslinjer for omfang ved medforfatterskap. Dette forslaget faller innenfor ph.d.-forskriftens rammer. Verken krav til antall artikler eller definisjon av hovedforfatter spesifiseres i forskriften.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet slutter seg til forslaget til justering av retningslinjer for omfang ved medforfatterskap i ph.d.-avhandlinger. Endringen gjøres gjeldende fra dags dato.

Knut Helland
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- Fakultetets retningslinjer for artikkelbaserte avhandlinger